

NORGES HØYESTERETT

Den 30. april 2019 ble det av Høyesteretts ankeutvalg bestående av dommerne Ringnes og Falch og kst. dommer Sæbø i

HR-2019-818-U, (sak nr. 19-053759SIV-HRET), sivil sak, anke over beslutning:

A (advokat Kari Sofie Jacobsen)

B (advokat Petter Alexander Clemetsen)

mot

X kommune (X kommune
v/advokat Inger Lise Nakken)

avsagt slik

K J E N N E L S E :

- (1) B og A har anket Borgarting lagmannsretts beslutning 15. februar 2019 i sak nr. 18-186976ASD-BORG/03 mot X kommune, der det ikke ble gitt samtykke til å fremme anke over Sarpsborg tingretts dom 29. august 2018 i sak nr. 18-037739TVI-SARP/ i sak om overprøving av fylkesnemndas vedtak etter lov om barneverntjenester, jf. tvisteloven § 36-10 tredje ledd.
- (2) *Høyesteretts ankeutvalg* kan bare prøve lagmannsrettens saksbehandling. Dette omfatter blant annet om de lovbestemte vilkårene for ankebehandling i lagmannsretten er oppfylt. Dette prøver ankeutvalget fullt ut. Utvalget prøver også om lagmannsrettens beslutning er forsvarlig og om den er begrunnet så langt hensynet til forsvarlig saksbehandling tilsier det, jf. HR-2017-776-A avsnitt 27 og 57.
- (3) Ankeutvalget finner det enstemmig klart at anken ikke kan føre frem. Anken forkastes derfor i medhold av tvisteloven § 30-9 annet ledd.
- (4) Ankeutvalget bemerker særskilt at utvalget er enig med lagmannsretten i at den fagkyndige meddommeren i tingretten ikke var inhabil etter domstolloven § 108, selv om hun i 2015 deltok som fagkyndig meddommer i en sak mellom de samme parter for den samme tingretten. Saken i 2015 gjaldt omsorgsovertakelse av, og samvær med, det samme barnet.

- (5) Det følger av Rt-2013-409 avsnitt 36 at utgangspunktet er at en dommer normalt ikke er inhabil fordi dommeren tidligere har avgjort en sak mellom de samme parter, heller ikke når sakene reiser seg fra det samme rettsforholdet eller sakskomplekset. Men dette kan stille seg annerledes dersom «dommaren i tidlegare sak har teke stilling til faktiske omstende som er sentrale i den etterføljande saka».
- (6) I saken her uttalte tingretten i 2015-dommen at den «ser for seg en langvarig plassering» av barnet, hvilket lå til grunn for det relativt begrensede samværet som der ble fastsatt. Ankeutvalget er enig med de ankende parter at dette *temaet* – plasseringens varighet – også naturlig inngår i den pågående saken, som gjelder fratakelse av foreldreansvaret og samtykke til adopsjon, jf. barnevernloven § 4-20 tredje ledd bokstav a.
- (7) At det er tale om likeartete vurderingstemaer i de to sakene er imidlertid ikke i seg selv tilstrekkelig for å konstatere at det foreligger «særegne omstendigheter» som gjør dommeren inhabil etter domstolloven § 108, jf. også Rt-2010-469 avsnitt 21 og Rt-2004-1523/1513* avsnitt 19. Avgjørelsen av habilitetsspørsmålet vil måtte bero på en konkret bedømmelse. I den forbindelse peker ankeutvalget på følgende:
- (8) For det *første* skal avgjørelsen av om det er grunnlag for tvangsadopsjon bygge på situasjonen på domstidspunktet – ikke hvordan den var tre år tidligere. Rent tidsmessig er det derfor ikke ubetydelig avstand mellom de vurderinger som skulle skje i 2018 og de som skjedde i 2015. For det *andre* vil den siterte uttalelsen fra 2015-dommen, som ikke gikk lenger enn nødvendig for å avgjøre den saken, måtte inngå i enhver dommers vurdering av det historiske materialet som var forelagt tingretten i 2018. Og for det *tredje* er vurderingstemaene i de to sakene ganske forskjellige. Fratakelse av foreldreansvar og tvangsadopsjon forutsetter at andre og strengere vilkår er oppfylt sammenlignet med de vilkår som måtte være oppfylt i 2015 for å beslutte omsorgsovertakelse og fastsette samvær.
- (9) Da den sakkyndige meddommeren ikke var inhabil, er ankeutvalget enig med lagmannsretten i at det samlet sett ikke er vesentlige svakheter ved tingrettens dom, jf. tvisteloven § 36-10 tredje ledd bokstav c.

S L U T N I N G :

Anken forkastes.

Ingvald Falch
(sign.)

Arne Ringnes
(sign.)

Rune Sæbø
(sign.)

*Rettet i medhold av tvisteloven § 19-8, 7. mai 2019.

Ingvald Falch
(sign.)